

Berlyne pakilo baisi anarchija

Eberto valdžia pasirengusi bėgti

Rusų bolševikai paėmė Rygos uostą

BOLŠEVIKAI UŽGROBĖ VALSTIJOS BANKĄ.

Eberto valdžia pasirengusi bėgti.

Geneva, sausio 8. — Vokiečių bolševikai Berlyne užgrobė valstijos banką ir kitus svarbesnius bustus miesto centre.

Miesto gatvėse seka susirėmimai. Juose dalyvauja ir vokiečių moterys.

Iš Copenhago pranešama, jog veikiai nebus galima susisiekti su Berlynu.

Londonas, sausio 8. — Berlyno gatvėse seka kraujo praliejimas. Visur kulkasvaidžiai tik traukia. Sandoma per langus iš valdžios ofisų ir nuo namų stogų. Eberto valdžia kiek galėdama ginasi.

Tuo tarpu bolševikai visur pažangiuoja. Su jais eina išvien tamsiausios žmonių minios, kurios nesunkiu sukurstyti pažadėjimais.

Didžiausieji susirėmimai eina aplink valdžios ofisus ir kancelerio Eberto namus. Stiprios gvardijos gina tuos bustus. Kareiviai dažniausia papilpa šaudė ir atakuojančias minias, kurioms vadovauja bolševikai.

Vargiai Eberto valdžia atsilaukė prieš sukurstytas minias. Girdima, kad toji valdžia pasirengusi dūmti kur aikštyse.

Bet kas už tai bus kaltas? Pats Ebert. Nes jis ligi šiol toleravo bolševikų veikimą, kaip kituomet Kerenskis toleravo Lenino pragaištinguosius darbus.

Ebert su savo valdžia yra giminingas bolševikams. Vieni ir kiti socialistai. Tegu skerdžiasi. Nuo to bus lengviau šaliai nuteityje.

BOLŠEVIKAI NUŽUDĖ BRUSILOVĄ IR KUROPATKINĄ.

Stockholmas, sausio 7. — Gauta žinių, jog rusų bolševikai Maskvoje nužudė du žymius rusų generolus — Brusilovą ir Kuropatkiną.

ATRAUKS KARIUOMENĘ Į RUSIJOS.

Londonas, sausio 8. — Antrą dieną paskelbta, kad

BOLŠEVIKAI PAKELE REVOLIUCIJĄ BERLYNE.

Visam mieste tik vieni ginklai žvanga.

Copenhago, sausio 8. — Pareina žinios, kad Berlyne pakilo baisi anarchija ir šiandienai su visu pašėlimu seka broližiška civilė (naminė) karė. Apie tai svarbių žinių praneša iš Münicho laikraščio Politiken korespondentas. Jis iš Berlyno apturįs žinių per telefoną, nes kitokių kelių negalima jau susisiekti su Vokietijos sostine.

Visos Berlyne bankos stipriai užsibarikadavo ir viduje laiko ginkluotą sargybą. Dargelį viešųjų bustų paėmė bolševikai. Skilusioji bolševikų grupė į dvi dalis — į neprigulminguosius ir spartakus, iš naujo susijungia ir veikia prieš Eberto valdžią vadovaujant radikalui Liebknechtui. Tukstančiai apsiginklavusių darbininkų, kuriems vadovauja bolševikai, maršuoja šen ir ten gatvėmis. Dažnai vienu kitu girdžiami apšaudymai.

Kai kuriose Berlyne dalyse girdžiami ir kulkasvaidžių traukėjimai.

Liebknechtas su savo palydovais po visą miestą kaip pašėlęs trankosi ir vis labiau kursto tamsesnes minias prisidėti nuversti Eberto valdžią.

Darbininkams jis pažada gerovę.

Šimtai žmonių kuoveikiais apleidžia miestą.

Bolševikai jau seniau rengėsi pakelti terorą ir anarchiją mieste. Bet gal ne taip greit jie but įvykdinė savo sumanymus. Tačiau tam tikslui pasisuko tinkama proga.

Eberto valdžia nusprendė prašalinti bolševikišką Berlyno policijos viršininką Eichhorną. Ano vieton paskyrė Ernstą. Šitas nukeliavo policijos biurą, norėdamas užimti vietą. Bet Eichhorn atsisakė, kad jis savo vietos niekam neužleis.

BOLŠEVIKAMS TEKŲ RYGOS UOSTAS.

Bolševikų gaujos nepertoliusia nuo Vilniaus.

Londonas, sausio 8. — Rusų bolševikai, anot gautų čia žinių, Rygos uostą paėmė sausio 4 d.

Estonijoje bolševikų kariuomenė eina ant Revelio. Pasiekė miestelį Charletenov, už 30 mylių pietryčiuose nuo Revelio.

Pačiame Vilniuje bolševikų kariuomenės dar nėra. Bet mieste palaidai veikia jų agentai-galvažudžiai. Šitie sėbaurajasi su vokiečiais, kurie dar laikosi Vilniuje. Vokiečiams, turbūt, dar nėra paranku apleisti Lietuvos sostinę. Gi kol jie tenai bus, bolševikų kariuomenei nėra vietos.

Lietuvių kariuomenė (Turbut, Kapsuko gaujos. Red.) paėmė Pabradę, už 30 mylių (vėstų) šiaurėje nuo Vilniaus.

Štepanovo apygardoje, bolševikai giriasi paėmę daug nelaisvių ir grobio.

PETROGRADŲ VALDO BOLŠEVIKŲ MERGA.

Zmonės nuo bado krinta gatvėse.

Gelsingforsas, sausio 8. — Tikras Petrograde bolševikų diktatorius nėra koks vyras, kaip buvo manoma, bet kažkokia jauna merga Jakovleva. Jos įsakymu persekiojami ir žudomi visi priešingi bolševikams žmonės.

Petrogrado skaitlius gyventojų sumažėjo ligi 800,000. Šitai skaitliui ineina ir raudonosios gvardijos gaujos.

Visoks viešasis gyvenimas mieste apmiręs. Nėra kuro, nėra šviesos. Nėra jokios pramonės. Kuone visos krautuvės užkaltos lentomis.

Daug žmonių badu miršta gatvėse.

ATIDAROMA TAIKOS KONFERENCIJA.

WILSONAS ATIDARO TAIKOS KONFERENCIJAS.

Pirmoje konferencijoje dalyvauja visi S. V. atstovai.

Paryžius, sausio 8. — Pirmoji taktininkų taikos atstovų konferencija įvyko vakar vakare parkeliavus žionai iš Italijos prezidentui Wilsonui. Prezidentas tą konferenciją buvo sušaukęs ir atidaręs. Konferencijoje dalyvavo S. Valstijų, Prancūzijos ir Anglijos atstovai. Suv. Valstijų visi atstovai buvo. Konferencija įvyko Crillon viešbutyje, kur savo apartamentus turi S. V. taikos atstovas pulkininkas House.

Diskusijos buvo vedamos ilgiau valandos.

Iš pat ryto prancūzų premjeras pranešė, jog jam reikia pasimatyti su pulkininku House. Premjeras buvo vos tik sugrįžęs iš vakarų fronto. Kuomet premjeras lankėsi pas House, tuo metu prezidentas Wilsonas turėjo susirinkimą su savo atstovais.

Vakar House aplankė Anglijos lordas Cecil.

Paskui pas House nukeliavo prezidentas su savo atstovais. Kiek palaukus nuvyko ten ir taktininkų atstovai.

Šiandien įvyks naujos konferencijos.

— New York, sausio 8. — Europon iškeliauja Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Gompers.

KIEVAS BOLŠEVIKŲ RANKOSE.

Variava, sausio 8. — Gauta čia žinių, jog Ukrainos sostinė Kijevą ir vėl papuolęs pilnai bolševikų rankosna. Pastaraisiais laikais apie Kijevą stovėjo nebuvo jokių žinių.

LENKAI MUŠASI UŽ LVOVĄ.

Nenori to miesto atiduoti ukrainams.

Londonas, sausio 8. — Lvovas arba Lemberg yra Austrijos Galicijos ukrainų miestas. Bet lenkai jį neseniai užėmė, pasisavino ir dabar nenori atiduoti ukrainams. Lenkai mušasi už tą miestą lyg už savąjį.

Ukrainų tačiau yra didis skaitlius. Sakoma, jų 50,000 kareivių apgulė Lvovą. Jiems vadovauja buvęs premjeras Holubovič.

Lenkai ten turi nedaug kariuomenės. Miestą ginti tai kariuomenei pagelbsti lenkai civiliai miesto gyventojai. Iš Varšavos pranešama, kad vaikiniai ir mergaitės esą prisidėjusios ginti miestą.

Jei ukrainams nepasiseks miesto paimti spėkomis, tad jie palengva jį sunaikins, arba privės lenkus pasiduoti. Ukrainai grumoją atkirsti miestui vandenį ir elektros šviesą.

Pirma šito apgulimo mažai kas iš miesto gyventojų išsikraustė. Tad veikiai turės juos ten paliešti badas.

Lvovo arkivyskupas autorizavo paskelbti savo liudijimą, kad ukrainai, kurie apgulė Lvovą, yra pagrobę savo nelaisvėn merginų, kurias bjaurioja ir kankina.

ŠIANDIEN PULK. ROOSEVELTO LAIDOTUVĖS.

Oyster Bay, N. Y., sausio 8. — Šiandien čia įvyksta mirusio pulkininko Roosevelto laidotuvės.

Likusioji žmona-našlė apturi tukstančius telegramų su apgailestavimais ir suraminimais. Tarp kitų gauta kablegrama ir nuo prezidento Wilsono.

Lenkai pešasi už valdžią Varšavoje

BAISUS TRUKŠMAS VARŠAVOJE.

Kanigaikštis Sapielha mėgino paimti valdžią.

Varšava, sausio 8. — Lenkų konservatyvų ir liberalų partijos, vadovaujant kanigaikščiui East. Sapielhai, sausio 5 dieną mėgino paimti savo rankose Lenkijos valdžią, kadangi diktatorius Pilsudskis atsisakė perorganizuoti dabartinį ministerių kabinetą ir anai įsileisti kitų partijų atstovus, išėjus socialistus.

Bet tasai mėginimas pilnai nepavyko. Kaip Sapielha, taip kiti buvo suimti tuomet, kuomet jie areštavo Pilsudskio ministerius.

Pirmiausias kunig. Sapielhas žygis buvo suareštuoti premjerą Andreas Moracevskį, vėdijinių reikalų ministrį Taugut, užsieninių reikalų ministrį Vasilevskį ir Varšavos policijos viršininką.

Kunig. Sapielha su 300 civilinių vyrų veikiai tą žygį atliko. Visus minėtus ministerius suareštavo.

Po šito tuojuos imta darboties kuoveikiais užimti visus valdžios ofisus ir Varšavos garnizono stovyklą, kuri randasi Place de Saxe.

Konservatistams ir liberalams tie plėnai nepavyko įvykdyti ne tik todėl, kad nebuvo suareštuotas pats diktatorius Pilsudskis, bet dar ir todėl,

kad generalio štabo viršininkas Septicki neįsileido armijon jokios politikos.

Po suareštavimo visų ministerių, oficeriai, persitaisę civiliais drabužiais, tuojuos suareštavo ir generalio štabo viršininką pulk. Septickį. Jis suareštuotas vienam viešbutiui ir nugabentas stovyklon Place de Saxe. Kuomet jis ten buvo nugabentas, jis tuojuos stovyklos sargybai liepė suareštuoti visus tuos, kurie jį areštavo ir su juo buvo atvykę stovyklon. Sargyba tą liepimą išpildė. Kaip Sapielha, taip ir kiti uždaryta stovykloje.

Vakare stovyklon atvyko diktatorius Pilsudskis ir šis karstais žodžiais susirėmė su kanigaikščiu Sapielha. Sakoma, Sapielha atsisakęs ateityje kėsintis prieš Pilsudskio valdžią, kuomet šis pasižadėjo nebausti oficerių ir kitų žmonių už tą suokalbį.

Tas įvyko tuojuos po Paderevskio atkeliavimo čionai. Sakoma, tai visa buvo rengiama su Paderevskio linia. Bet šis nenorėjo asmeniškai prie to prisidėti. Nutarė verčiau apleisti Varšavą.

Ir kaip tik Paderevskis iškeliavo Krakovan, ant rytojaus kunig. Sapielha ėmėsi darbo.

Po to viso trukšmo diktatorius Pilsudskis tuojuos susinešė su Paderevskiu Krakove naujo kabineto reikalais.

WILSONAS PAGERBIA MİRŲ ROOSEVELTĄ.

Tuo tikslu paskelbė problemaciją.

Washington, sausio 8. — Iš Paryžiaus kabeliu prez. Wilsonas prisuntė problemaciją šios gyventojus. Problema, oje išdėstoma mirusio pulk. Roosevelto prakilęs atlikti darbai savo šaliai, jo patriotiškumas.

Prez. Wilsonas mirusį Roosevelto pastato pavyzdžiu visiems amerikonomams. Mirusio pagerbimui įsakoma per sekančias 30 dienų ant Baltųjų Rūmų ir ant visų viešųjų bustų nuleisti vėliavas ligi pusės stebos, kaippo gedulybės ženklo.

DIDELIS TAUTAI NUOSTOLIS.

Baltimore, Md., sausio 8. — Kardinalas Gibbons vakar paskelbė:

„Aš didžiai buvau sujaudintas, kuomet patyriau apie pulkininko Roosevelto, buvusio prezidento mirtį. Draugiskai su juo sugyvenau nuo to laiko, kuomet jis buvo pakeltas augščiausian šios šalies ofsan, kaipo Suv. Valstijų prezidentas. Tai buvau nesutaliojusi ir visiškai šaliai.“

— Zurich, sausio 6. — Maksim Gorkii šiandien yra uolus bolševikas. Jis išrinktas atstovu Petrogrado sovietan.

„GERAS DIDIS VYRAS MIRE“.

Taip sako kalnys Schrank.

Waupun, Wis., sausio 8. — Kriminalinių bepročių ligoninėje čia laikomas John P. Schrank, kurs 1912 metais mieste Milwaukee pasikėsino prieš Roosevelta, norėdamas jį nušauti.

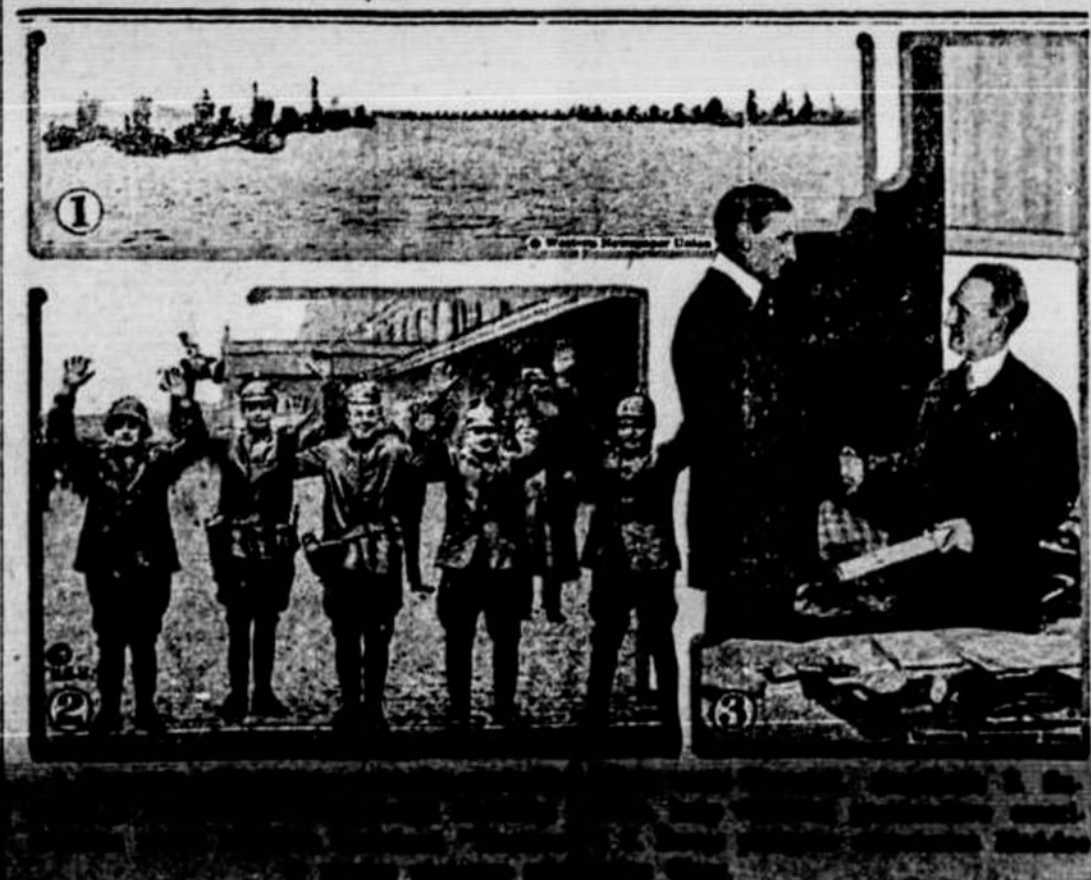
Kuomet jam pranešta apie Roosevelto mirtį, jis pasakė: „Geras ir didis vyras mirė“.

Paskui pridūrė: „Aš nieko bloga neturėjau prieš Roosevelta, kaipo žmogų, bet jis buvo labai pavojingas asmuo dėl savo perdidelio populieriškumo. Aš dėl tautos gerovės mėginau jį prafalinti. Bet turiau pripažinti, jog jis buvo didis ir teisingas žmogus. Buti per daug populierių yra pavojus. Ve kodel aš atlikau, ką esu atlikęs. Aš nekuomet jo neapkenčiau“.

— Zurich, sausio 6. — Maksim Gorkii šiandien yra uolus bolševikas. Jis išrinktas atstovu Petrogrado sovietan.

ORAS.

Chicago, — Šiandien...
Valer...
Gruodis 24 lapas.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
180 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION:
One Year \$1.00
Six Months \$0.50
Three Months \$0.25
All News-Stands 2c a COPY
Advertising rates on application

LITHUANIAN KATHOLIC DIENRASTIS

"DRAUGAS"

Eina kasdien išleidytojas nedėdintis.
PRAKUMERATAS KAINA:
Metams \$1.00
Pusmetiui \$0.50
Prenumerata mokama išlaikoma. Lau-
kas skaito nuo užrašymo dienos
ne nuo Naujų Metų. Norint pernai-
myti adresą visada reikia prisiųsti ir
seną adresą. Pinigai geriausia siu-
sti liperiant krasoje ar ekspresu
"Money Order" arba įdėdant pinigų
į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.,
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone McKinley 6114

Klerikalizmas.

Mūsų laisvamanių tautininkai katalikus mėgsta vadinti klerikalais. Tik retkarčiais jie parodo malonę pavadindami mus mūsų tikrojo vardu, būtent katalikais. Akyva tai žinoti, iš kur tas klerikalų vardas atsiradęs ir ką jis reiškia?

Greikų kalboje yra žodis kleros. Jis reiškia laivyną. Kadangi j laivyną priimdavo tik parinktus vyrus, kleros reiškė podraugiai ir parinktą žmonių rūšį. Tautai klerikalas reiškia mogų pritarantį parinktiejiems. Viduramžyje vieni žmonės vadindavosi klerikalais, kiti laikais. Pirmieji buvo mokintai, gntrieji nemokintai. Dar ir dabar pranezų kalboje laique reiškia neįgudusį j darbą arba jam svetimą žmogų. Anglų kalboje elere taipgi reiškia savo dalyką išmanantį asmenį. Kadangi tik teikis pagalbininkus vartoja parkliai, kadangi tik tokius pttina j valdžios vietas, del to doreais anglai ir amerikiečiai vadina raktvedžius. Taigi kasdieniniame gyvenime klerikalas vardas yra gražus, bet ne politikoje.

Po pranezų revoliucijos, kada valdžia teko slapty draugų kandidatams, tie norėjo katalikus prispausti, bet nedrįso atsižadėti neseniai skeltų savo naudai laisvės obalsių. Tada reikėjo ikrasti kokį nors apkalitinimą ant katalikų. Veikiai slapty draugijai valdomi laikraščiai ėmė leisti paskalas buk visą Pranezijos valdžią norima įtekti kunigams. Pranezų katalikai tokio neprotingo sumanymo neturėjo visai, bet buvo šokia-tokia priekabė j jiems primėtinėti. Slapty draugijų nariams paėmus valdžią Ispanijoje ir Portugalijoje tie dvi viešpatijai ėmė greitai smukti žemyn; kaikurie katalikai bijojo, kad ir Pranezėjai nepa- darytų taip pat. Iš baimės jie išsitarė, kad vienintinis apsi- saugojimas nuo slapty kenks- mingų draugijų yra pavedimas valdžios kunigams. Tat nebuvo politikos programos; tat buvo tik nešaltai protaujančių kar- tūnų išokimas. Bet to užteko. Pranezų kunigų teisės tapo susiaurintos, sunkenybės pidi- mintos, vienuolių uždraustos, draugijų turtai atimti.

Šiandien, Lietuvos katalikai, ne- žinantys valdžios tų klaidų, tik vieną kairiai turėję

valdžią. Mes visuomet davėme vietas ir valdžios pasaulie- čiams katalikus savo tarpe, dažnai permažai rupindamiesi iširti jų asmenines ypatybes. Jų tuomi daug kartų pasinau- dojo neaugstos doros asmenys ir pridirbo mums blėdies. Te- čiaus kaikurių partijos nesil- liauja vadinusios mus klerika- lais. Tas vardas tik tada gali buti ant mus teisingas, kada imamas senovės grekų ir vi- deramžio krikščionių prasmė- je. Imamas-gi naujoje politi- koje prasmėje jisai yra nedo- ras primėtinėjimas mums mu- sų pasmerkiamos, niekad mūs nepadarytos klaidos.

Kurios partijos tuomi vardu mus vadina, tos pasirodo ne- branginančios etiką sugyveni- me tarp partijų. Jos taipgi duoda mums teisę jas įtarti, kad ir jos, kaip jų mokiniojai Bismarek, Combes, Waldeck- Rousseau ir kiti, rengia, poli- tikų teisių susiaurinimą pi- licijoms, prisilaikantiems ka- talikystės.

Monarchistai ir Demokratai.

Paprastai sakoma, kas mo- narchistas, tas ne demokratas, kas demokratas, tas ne monar- chistas. Bet tik taip sakoma. Gyvenimas labai tankiai kitaip daro negu žmonės sako.

Belgijos karalius Albertas yra ne vien monarchistas, bet ir pats monarchas. Tečiaus jis yra podraugiai ir demokratas. Nekaralių pripažįstančių, kad pasaulinė valdžia turi visa eiti iš žmonių, žmonėms ant na- des ir per žmones, yra begalės. Jie visi yra demokratai.

Tik ne visi demokratai yra vieny pažūrų, kaip ne visi broliai vieno ugio. Vieniems demokratams rodosi, kad geriau yra turėti nerenkamą tē- vynės viršininką, tat yra, ka- ralių. Kiti sako, kad geriaus esą su renkamu prezidentu. Abiejų reikalauja, kad nei karalius, nei prezidentas neturėtų valios daryti ką užsi- mano, bet kad butų žmonių at- stovų surinkimas arba parla- mentas, išduodantis teises ir prižiūrintis valdininkus.

Mes, Amerikos lietuviai, visi laikomės tos nuomonės, kad geriau yra renkamas preziden- tas negu nerenkamas karalius, bet kaikurie Europos lietuviai buvo kitokios nuomonės. Už- savo nuomones jie, žinoma, pa- tys ir atsako.

Bet Chicagoje atsirado as- menų, kurie už tą Europos lie- tuvių nuomonę kaltina ne vien juos, bet jų pažįstamus ir net nepažįstamus žmones kituose daigtuose vienai su jais min- tijančius. Taip toli siekiantis apkaltinimas dar niekad nėra buvęs pasaulyje. Inkvizicijos istorija ji gali rasti tikiai Chi- cagoje 1919 metais Ketvirtoje Lietuvių Socialistų Sąjungos Kaupoje. Ji net plakatus span- zolino ir dalino, kaltindama ka- talikus ir nekatalikus tautinink- kas Amerikoje už tautai, kad Europoje buvo tautininkų de- nokratų išsitarusių, kad Lie- tuvai reik karaliaus, kol ji pri- pasinaudotis rinkimų teisė- nis.

Nors mes gerbiame tuos, ku- rie organizavo Lietuvų sun- kais šiais karės laikais, nors tams organizatorius Lietuvos l rudiš išrinko savo atstovais j Tautos Tarybą ir da-gi jiems s teikė teisę kalbėti savo var- c; bet mes vis-gi neteisinsime j; nuomonių, kurių nepripažin- tam.

Is tik patysime, kad Chi- cagoje yra žmonių nepažįstan-

Tautų Sąjunga ir Darbininkai

Kada kiekviena tauta, ir didelė ir maža, bus neprigul- munga viešpatija, kada visų tautų ribos bus visai vienokios su jų viešpatijų ribomis; ka- da visos tautos, tapusios vieš- patijomis, sudarys vieną bend- rą visam pasauliui susivieni- jungą, tada bus Tautų Sąjun- ga. Toje Sąjungoje turės bu- ti vienas parlamentas, išlei- džiantis visam pasauliui teis- ses.

Darbininkai visame pasaulyje prijaudė ir pritaria Tu- tų Sąjungai. Jie dar pride- da, kad įstatymus apie darbą ir jo santykius su kapitalu iš- davinėtų ne atskirų tautų sei- mai, o tas bendrasis pasaulio parlamentas.

Tautų Sąjungos priešininkai jau dabar rengiasi supjudinti darbininkus su darbininkais. Jie sako, buk darbininkai ne- labai prijaudę Tautų Sąjun- gai, o tarptautinius įstatus a- pie darbininkus, girdi, ameri- kiečiai priimsią tik tada, kada Amerikos įstatus priims pasaulis.

Kurie šitaip kalba, tie re- minsi Frank Morrison'o žo- džiais. Šitas vyras yra Ame- rikos darbo Sąjungos sekre- torius (Secretary of American Federation of Labor). Morri- sonas tvirtina, kad Amerikoje darbininkai nėra luomas, o darbininkais čionais yra pri- mirkę visi tautos ar viešpati- jos sluogsniai nuo žemiausių iki aukščiausių.

Mes pridodame, kad kaiko- rione kitose šalyse, sakysim Lietuvoje, darbininkų ir tau- tos susiliejimas ir sugijimas j vieną kūną yra daug didesnis negu Suvienytose Valstijose, bet is to neišeina, kad Ameri- kai ar Lietuvai nereikėtų įsta- tų apginančių darbininkus nuo išnaudotojų. Reikia ap- rupinti darbininkus nelaimėje, ligoje senatvėje; reikia neuž- miršti jų našlių ir našlaičių mirčiai pasitaikius.

Tos visos nelaimės ir tie vi- si, bei jiems panašūs, reikalai pasirodo ne vien Amerikoje. Kaip platus yra pasaulis, taip plačiai siekia ir tie reikalai.

Tai reikia visoms tautoms įstatymų apie juos. Jei kiek- viena tauta skyrium išleidinė- įstatymus apie darbininkus, tai tas pats darbas bus dirba- mas tiek kartų, kiek yra tautų. Jei tarptautiniai įstatymai iš- leis įsakymus apie darbinin- kus, tai darbas bus vienasyk dirbtas, o naudos iš jo bus daugiau, nes tarptautiniame parlamente bus daugiau išma- nančių specialistų negu pavie- nių tautų tarybose.

Negalima darbininkų apru- pinti nesuvaldant kapitalo. Tasai-gi yra slidus kaip vi- junas. Kaip jį truputį pritrve- ria vienoje viešpatijoje, tai jis išslysta j kitą. Jis moka pa- sidalinti ir daugelyje viešpa- tijų savo tikslus vykinti, klaus- gydamas tylių patarimų vieno savininko, duodančio nurody- nus savo agentams įvairiose viešpatijose. Vienas visam pasauliui išleidžiamas įstaty- mų.

ę ramiai apseiti su svetimo- nis nuomonėmis politikos da- lykuose. Negalėjimas ramiai a seiti su svetimomis auono- n'omis yra aiškiausias fanatiz- mo ženklas. Savo fanatizmo pirodymus Ketvirtoji Liet. Socialistų Sąjunga kuopa da- tina lietuviams Naują Metų d' eilės metų pradžioje paskel- biantis, jog pasaulio tautos

mas apie kapitalą gali jį su- valdyti, nes tada nėra kur iš- slysti, tada nėra kaip dangs- tyties pasidalinimo išvaizda, iš tiesų laikant vienos rankose visas dalis. Tai-gi suprantama delko kapitalistai nenori, kad butų viena įstaiga išleidžianti visoms tautoms įstatymus apie darbininkus ir kapitalą.

Bet kodel Frank Morrison išrodo nenoris? Jis, tiesa, ne- pasakė esąs priešingas vienai visų tautų darbininkus apru- pinančiai įstaigai davimo įstai- gai, bet kap. alistai iš jo žo- džių išveda, buk jis esąs jai priešingas. Jis pasakė du daig- tu. Pirma, kad Amerikoje dar- bininkas nėra atskiras luo- mas, bet visame šalies gyveni- me praplitęs ir įsigimęs gaiva- las. Antra, Morrisonas pasa- kė, kad Amerikos darbo sut- varkymo rušis turi buti įteikta pasauliui.

Iš tųdviejų pasakymų gali- ma padaryti išvedimą, jog A- merikos darbininkų vadai nori padaryti, kad ir visame pasa- ulyje darbininkai nesiskaitytų iš visuomenės išskirtu žemesniu luomu, o kad jie būtų visuose visų tautų sluogsnuose, kaip- gi yra ir neatidalinama jų dalis. Jei-gu tokia yra Morrisono mintis, tai ir mes jai pritaria- me. Tuomi mes skiriamės nuo socialistų, kurie nori darbi- ninkus išskirti iš visuomenės lyg tauką iš mėsos, anot tos pasakos.

Geras daigtas yra Amerikos patrijotizmas, bet negera yra einant su žmonėmis j bendrą darbą statyti jiems reikalavi- mą: arba mane tvarką priimsi, arba žinokis sen. Taip-pat ir bendrą visam pasauliui vieną darbininkų aprupinimą ren- giant, negalima sakyti kitoms tautoms: Jus turite priimti Amerikos tvarką. Kitos tautos jug taip-gi ieško naudos. Kada jos jį pamatys Amerikos tai- syklėse, tai jos tas taisykles priims. Tada turėsime džiaug- smą pasitarnavę visiems ir ne- turėsime negarbės, kad storžie- viškai savo dalyką primėtinė- jome kitiems.

Kas ištiesų nori savo šaliai naudos, tai moka pasidžiaugti jos gerumais ir neužsiemkia, kad nematytų jos silpnųjų. Da-gi priešingai, silpnybės iš- tyrys, panaikina jas. Taip da- rydamos tautos eina pirmyn ir kyla augstyn. Mes matėme gerą dalyką Amerikos ir Lie- tuvos darbininkų gyvenime, būtent, kad jie neišskiriami iš bendro visos tautos gyvenimo. Bet mes vis-gi negalime są- kyti, kad Lietuvoje įstatymai apie darbininkus yra geriau- si. Da-gi priešingai; tiesa mus verčia pripažinti, kad Lietu- voje beveik nėra įstatymų, aprupinančių darbininkus. A- merikoje tų įstatymų yra. Bet labai drąsus yra tas, kas sa- ko, jog jie yra geriausi už vis- sas viso pasaulio teises išlei- tas apie tuos dalykus.

Besisukinėjant tarp išma- nančių žmonių teko patirti, kad apie tuos dalykus įstaty- mai Belgijoje kur kas geresni, negu visose kitose šalyse. Jau trisdešimt metų su viršum, kaip Belgija turi tam tikrą Darbo Reikalų ministeriją. Tat reikšia, kad Belgija darbininkų reikalams iširti pašvenčia daug proto, laiko ir pinigų. Vi- sos ministerijos veiklumas per trisdešimt metų turėjo atvesti mūsų į atvrat. Suvienytose

jinii dalykų ir kitų. Tai-gi ne- galima norėti, kad Amerika, mažiau už kitas šalis dėdama pastangų, būtų pelniusi dau- giau naudos darbininkų apru- pinimo reikaluose. Delto pri- derėtų Amerikos taisykles ne- statyti pirmoju vieton visame pasaulyje.

Didžiutis savo dalykais mėgsta įvairios tautos, ypač pranezai. Nors jie buvo res- publika, o vokiečiai monarchi- ja, tečiaus pranezai mažiau aprupino savo darbininkus ne- ga vokiečiai. Tat buvo žinoma iš rašto prieš karę, bet tat la- bai sunkiai apsisieškė šios ka- rės pabaigoje, kada pranezų armija užėmė Elzasą. Tenai pranezų šalininkai džiaugėsi susilaukę pranezų armijos. Bet prisėjus šalį valdyti pran- eziškais įstatais, darbininkai nemaloniai nustebė. Todel pranezų okupacijos vadai kol- kas paliko seiosius vokiškus įstatus, kad nesukirsintų prieš Praneziją to Elzaso, kuris ro- dėsi taip mylis pranezams.

Jei-gu pranezų respubliko- je darbininkų reikalai nebuvo kaip reikiant aprupinti, tai ir mes neturime tiesės tvirtinti, kad pas mus jau nieko nėra taisytina delto, kad esame res- publika. Brangindami respub- likinę savo šalies valdymo iš- vnaizdą, turime naudotis geru darbininkų aprupinimu, nors jo pavyzdį rastume netik pas- savo draugus belgus, bet ir pas savo priešus vokiečius.

Kaip visose kitose gyvenimo šakose, taip ir darbininkų rei- kaluose prie visam pasauliui bendrų dalykų yra vietinių siauresniųjų reikalų. Tuos, ži- noma, turės aptarti ir sutvar- kyti ant vietos kiekvienos tau-

tos parlamentai. Nelengva bus suskirstyti, kokius darbininkų aprupinimo dalykus turi tvar- kyti Tautų Sąjungos parla- mentas, o kokius reikia palikti atskirų tautų taryboms. Bet sąžiningai dirbant ir tą suskirs- tymą galima padaryti.

Tai-gi Amerikos darbininkai lietuviai katalikai, beabejonės, parems ir Tautų Sąjungos su- manytą ir bendrą visam pa- sauliui įstatų leidimą apie dar- bininkus.

Kun. P. Bučys.

KARŠ DARBININKAI PA- EJO IŠ VISŲ AMERI- KOS KRASTŲ.

Beatleidinėjant karės darbi- ninkus iš Washingtono pasiro- dę indomii dalyka. Nors ne- buvo kam, nei laiko susėkti tikrą skaičių raštiniųų pa- samdytų karės reikalams, te- čiau spėjama, jog daugiau kai 100,000 dirbo valdžios darbe. Iš to skaičiaus apie 75 nuo- šimėius buvo moterys. Toji di- dëlė armija keitės besimainant darbams, toks keitimas kaip kada pasiekė iki 1,000 savai- tėje, bet dauguma darbininkų sudarė pastovų branduolį pa- siengusį padėti laimėti karę.

Nors civilės tarnystės teisės ir buvo užlaikomas, tečiau daug specialistų padėjo dar- bininkams, jie nebuvo skaitomi tarpe dešimčių tukstančių, ku- rie turėjo pereiti kvotimus. Peržiūrint surašę įvairių val- stių ir kolonijų, pasirodo, jog daugiau kai 40,000 karės dar- bininkų atėjo iš visų šalies kraštų. Štai kiek atėjo iš įvi- rių vietų.

Porto Rico, 34; Alaska, 3; Hawaii, 10; New Mexico, 49;

Arkansas, 344; Oklahoma, 279; Texas, 796; S. Carolina, 1312; Louisiana, 366; Georgia, 587; Arizona, 47; Wyoming, 35; North Carolina, 534; Ala- bama, 555; South Dakota, 154; Mississippi, 486; Montana, 107; North Dakota, 171; Ten- nessee, 654; Wisconsin, 701; Nevada, 25; West Virginia, 382; California, 748; Kentuc- ky, 742; Utah, 125; Delaware, 68; New Jersey, 870; Connecti- cut, 396; Washington, 411; Illi- nois, 2036; Oregon, 248; Mis- souri, 1226; Michigan, 1048; Idaho, 123; Ohio, 1855; Penn- sylvania, 3026; Florida, 320; Nebraska, 548; Minnesota, 884; New Hampshire, 191; Maine, 337; New York, 4258; Colorado, 376; Rhode Island, 256; Kansas, 815; Iowa, 1121; Indiana, 1416; Vermont, 187; Massachusetts, 2193; Virginia, 1446; Maryland, 1481; District of Columbia, 5381.

PATRUKIMAS UŽMUS 7,000 PER METUS.

Septyni tukstančiai kiekvienų metų yra pagondomi su sertifikatais pa- trūkimo "Nuo Patrukimo" kodel? U- stat kad nepasiturtijo save kaip rei- kia. Ka tu darai šiandien. Ar ir neatropei domas j tai ir neusi- turali save. Ar gal geriausia nešioji dirbt? Tas dirbtas tai nieko nepaga- lės, tai taip kaip ramtis prieš gryn- vandį sieng. Tas suverčimas ne- leidžia tavo kraujui gerai cirkuliuoti ir tavo muskulus silpnėja.

Bet yra kitas dalykas, kurį tapo neseniai išrastas, kuris tavo PALIUS- STOS ir kuri tu gali turėti savo na- muose. Tai yra PALPOA metoda, kuri tau pagelbės tuojau.

PALPOA PADUSKAITTE kuomet pridita prie kubo niekuomet nesusi- links nuo tos vietos.

Išmokite kaip vartoti gamtos jai- sas ir apsaugokite nuo patrukimo. Pristatydin savo vardą j Pajapo Co. Block 3090, St. Louis, Mo. o gauti DYKAI ant išmiginimo Pajapo ir vi- sos pilnas informacijas.

Pateiktas savo brolio Jono Vaso- kaus, parinantis iš Kauno g. Ras- kaitę pav. Evingtų pav. Būvavimū m. 15 metų kaip alieše Lietuva. Be- būtinai laisvina sieloje taip j ne- girdėjau, je pats ar kas apie j ži- vait, metamsilgi praeitai atsiminti adreus.

Juozas Vaitkus, 4824 S. Marshfield Ar., Chicago, Ill.

Columbia

LIETUVIŠKI REKORDAI

Dvi Linksmos Dainos Sukeliančios Jausmus.

10-laci 86c.

KO LAUDIT SVETELIAI.
Miklas Petrauskas gerai žinomas savo maloniū išreikimu Lietuvių daino- se. Čia yra dvi jo geriausios. Viena, kurioj išreikšima svetelams, kad jie užmiršt savo nuliudimus; antroji džiaugsminga liaudies daina, kurio tankiai dainoja Lietuvos jaunimas ir tuos norime jums priminti jas dabar- tinės liūdnos dienos.
SVEIKI BROLIAI DAINININKAI.

DARBININKŲ MARŠALIEČĖ.
Petrauskas dainuoja Maršalietę su pilnu narsumu ir savo maloniū balsu išreikšia tos dainos gražumą. Ant antros pusės rekordo yra graži liaudies daina.
SUKELKIME KOVĄ.

Kiekvienas Lietuvis turėtų turēt šiuos Rekordus:

BUM ŠEK-ČIK. Maršelis.
Du pulkus Lietuviški šokiai, kuriuos gražiai orkestru.
E-2395.
DEDEKŠ. Polka.

MAVO PALVIA.
Du juokingi rinkiniai, kurie yra la- bi populiarūs stiklo J. Pappertis.
E-1240.
REGALITER.

Kiekvienas Columbia Rekordų pardavėjas mielai sutiks pagraijint jums bile vieną tų Rekordų, be jokio atlyginimo. Jis daino Jums katalogą Columbia Rekordų jas tautiškos muzikos. Paprašyk pas jį.

Pirkite Sav. Val.
Taryboms marke.

Kaip pirkti rekordus, rašykant Columbia rekordų ir surašyk išrašą.

